

25. august 2011

Orientering til kommuner om kriterier og hensyn ved fordeling af særtilskud efter § 19 for 2012

1. Indledning

Ifølge § 19 i Lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner ydes der et årligt tilskud til kommuner i hovedstadsområdet, der har særlige økonomiske vanskeligheder. En del af puljen er afsat til et særtilskud til Furesø Kommune i overensstemmelse med kommunens aftale med ministeriet om sammenlægning af Farum og Værløse Kommuner fra 2005. Tilskud til de øvrige hovedstadskommuner fordeles efter konkrete ansøgninger.

Der er i alt 21 kommuner, der for 2012 har søgt om tilskud i henhold til § 19 i omtalte lov. 12 kommuner har fået tildelt særtilskud efter § 19 på i alt 156,0 mio. kr.

I *afsnit 2* redegøres der for de overordnede hovedkriterier vedrørende særtilskudspuljen for vanskeligt stillede kommuner for 2012.

I *afsnit 3* redegøres for den nærmere konkretisering af de kriterier, der er lagt til grund for fordelingen.

I *afsnit 4* findes en omtale af de hensyn, som ministeriet i øvrigt har inddraget i sin vurdering.

I *afsnit 5* konkluderes vedrørende fordeling af tilskud.

2. Særtilskudspuljen for 2012

Der indgår i aftalen mellem regeringen og KL af 4. juni 2011, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet i forbindelse med fordelingen af særtilskud efter § 16 (til hele landet) nærmere vil angive de kriterier og hensyn, der lægges til grund for fordelingen, således at der er klarhed om forudsætningen for fordelingen. Dette hensyn er ligeledes lagt til grund i forhold til forudsætningerne for fordelingen af særtilskud efter § 19.

Der blev i juni måned skrevet ud til kommunerne og på et overordnet niveau gjort rede for de forhold, som der bl.a. ville blive lagt vægt på ved fordelingen af rammen. Det fremgik af brevet, at der ved vurderingen af kommunernes ansøgninger ville blive lagt vægt på bl.a. følgende hovedkriterier:

- Demografiske udfordringer
- Aktuelle økonomiske udfordringer
- Mere vedvarende økonomiske udfordringer

Hovedkriterierne har – ud fra forskellige vinkler – det formål at pege på nogle særlige udfordringer, som kan medføre et pres for supplerende ekstern finansiering i kommuner, og særtilskudsfordelingen skal således ses som et supplement til det generelle tilskuds- og udligningssystem.

3. Konkretisering af kriterier

3.1. Kommuner med demografiske udfordringer

Dette hovedkriterium har fokus på de økonomiske udfordringer hos kommuner, der er præget af befolkningsfald, eller som har haft en betydelig befolkningsfremgang de seneste år.

Som underliggende kriterier for kommunernes opfyldelse af dette hovedkriterium indgår beskatningsgrundlaget for 2012, udgifter til forsørgelse og førtidspension ud fra regnskab 2010 samt beskatningsniveauet 2011.

Kriterierne fremgår i skematisk form af nedenstående:

	Kriterier
1	Fald i befolkningstal i perioden 2005-2011
2	Større fald i befolkningstal i perioden 2005-2011 eller høj vækst i befolkningstal i perioden 2009-2011
3	Høje nettoudgifter til forsørgelse pr. 17-64 årig i regnskab 2010
4	Særligt høje nettoudgifter til forsørgelse pr. 17-64 årig i regnskab 2010
5	Lavt beskatningsgrundlag pr. indbygger i 2012 (statsgaranti)
6	Særligt lavt beskatningsgrundlag pr. indbygger i 2012 (statsgaranti)
7	Højt beskatningsniveau i 2011
8	Høje nettoudgifter til førtidspension pr. 17-64 årig i regnskab 2010

3.2. Kommuner med aktuelle økonomiske udfordringer

Dette hovedkriterium har fokus på kommunens mere øjeblikkelige økonomiske udfordringer.

Som underliggende kriterier indgår likviditeten (opgjort efter kassekreditreglen) i 2. kvartal 2011, kommunens aktuelle likviditet alt andet lige korrigeret for tilbagebetaling af eventuel efterregulering vedr. selvbudgettering i 2009 samt efterreguleringen af beskæftigelsestilskuddet for 2010, langfristet gæld ultimo 2010, den driftsmæssige balance i 2011 ifølge budgettet, væksten i det aldersmæssige udgiftsbehov fra 2005-2011 samt skat/serviceforholdet i 2011.

I forhold til den driftsmæssige balance er der taget højde for, at driftsindtægterne bør overstige driftsudgifterne med henblik på, at en kommune også har tilstrækkelige indtægter til at finansiere sit anlægsniveau.

	Kriterier
1	Lav gennemsnitlig likviditet pr. indbygger i 2.kvartal 2011
2	Meget lav korrigeret gennemsnitlig likviditet pr. indbygger i 2.kvartal 2011
3	Mervækst i aldersbestemt udgiftsbehov pr. indbygger i perioden 2005-2011
4	Svag driftsbalance pr. indbygger i 2011
5	Højt skat/serviceforhold
6	Betydelig langfristet gæld pr. indbygger ultimo 2010

3.3. Kommuner med mere vedvarende økonomiske udfordringer

Som underliggende kriterier indgår særligt høje forsørgelsesudgifter samt udgifter til førtidspension i regnskab 2010, et lavt beskatningsgrundlag i 2012 og et højt beskatningsniveau i 2011 samt skat/serviceforholdet i budget 2011.

En række kommuner er præget af økonomiske udfordringer, som må vurderes at være af mere vedvarende karakter. Udfordringerne understreges af særligt høje forsørgelsesudgifter samt udgifter til førtidspension, et lavt skattegrundlag som antages kan være medvirkende til højt beskatningsniveau, ligesom skat/serviceforholdet kan være en indikator for kommunens vedvarende udfordringer.

	Kriterier
1	Lavt beskatningsgrundlag pr. indbygger i 2012 (statsgaranti)
2	Højt beskatningsniveau i 2011
3	Højt skat/serviceforhold
4	Høje nettoudgifter til forsørgelse pr. 17-64 årig i regnskab 2010
5	Høje nettoudgifter til førtidspension pr. 17-64 årig i regnskab 2010

4. Øvrige hensyn

Udover de ovenfor beskrevne kriterier er i vurderingen af kommunernes ansøgninger og behovet for tilskud efter § 19 bl.a. inddraget følgende øvrige forhold:

- Efterreguleringen af skat og udligning vedr. 2009 inddrages i de tilfælde, hvor det vurderes, at tilbagebetalingen kan indebære en udfordring for kommunens likviditet under hensyntagen til den afsatte lånepulje til kommuner med ekstraordinær efterregulering som følge af selvbudgettering.
- Byrdefordelingsmæssige virkninger som følge af refusionsomlægningen på beskæftigelsesområdet efter overgangstilskud og forhøjelsen af den kommunale medfinansiering på sundhedsområdet.
- Forskel mellem beskæftigelsestilskud og faktiske udgifter til forsikrede ledige og aktiverede i 2010.

5. Konklusion vedrørende fordeling af tilskud

Tilskud fordeles til de kommuner, der opfylder en fastsat del af kriterierne i de tre kategorier, der er nævnt i afsnit 3.1.-3.3. eller evt. opfylder kriterierne fastlagt i § 16-ordningen (se særskilt notat). I fastsættelsen af beløb indgår antallet af opfyldte kriterier, eventuelt hensynene nævnt i afsnit 4 samt ansøgningen fra kommunen.